

Павлова Аксиния Иннокентьевна

1 категориялаах

Дьокуускай куорат 35 нүөмэрдээх

“ Северная сказка” уһуһаан иитээччитэ

тел: 89142514872

Улахан бөлөх оҕолоругар аналлаах дьайымал тиэмэтэ

«Баай- Байанайга ыалдьыттааһын»

Дьайымал сыала: Баай Байанай уонна булчут диэн кимин оҕолорго чинэтэн уерэтии, саха кинитин төрүт дьарыга булт туһунан оҕолор билиилэрин хаһатыы, өбүгэлэр үгэстэрин, булт сирин-туомун билиһиннэри. Дьиикэй ойуур кыылларын тустарынан квест оонһуу көмөтүнэн оҕо-оҕо тириэрдии. Айылбаһа, булка таптала, харыстабыллаах сыһыаны иитии. Оҕо толкуйдаан онорон көрөр, айар дьобурун, ситимнээх санатын сайыннары.

Алтыһар уобаластар: тылы сайыннары, тулалыыр эйгэ, бодоруһуу, билэр-көрөр сайдылар.

Бэлэмнэнии улэ: Байанай оҕонһор уонна булчут туһунан кэпсэтиһии, ойуур кыылларын туһунан хартыналары көрүү, булчут аҕаларын, эһээлэрин хаартыскаларынан слайд презентация оноруу.

Туттар тэрил: дьарык иннигэр турукка киири хартыната, Байанайтан аптаах холбука, А4 форматтаах кыыллар ойууларыгар сыста сылдьар кубах, саһыл түүлэрэ, квест оонһуу тэриллэрэ, ойуур быраабылаларын хартыналар, клей, салфетка, ватман, ноутбук, слайд-презентация, колонка, аудиозаписьтар.

Дьайымал хаамыта

Сабаҕаланар ситиһиилэр	Дьайымал ситимин төрүөтэ	Иитээччи улэтэ	Оҕо дьайымала	Куннээҕи олоххо дьайымаллар	Оҕо дьайымалын түмүгэ
------------------------	--------------------------	----------------	---------------	-----------------------------	-----------------------

<p>Баай Байанай оџонньор диэн кимин, Булчут ойуурга хайдах тутта-хапта сылдьяхтаабын, ойуур быраабылаларын сөпкө өйдүүр, быһаарар, сэргиир. Ойуур кыылларын көрөн, куоластарын истэн араарар, оонньуур, сөпкө сыһыарар, дьиэлэрин булартыыр, ойуулуур. Тулалыыр эйгэни, сананы бэйэтин баҕатынан кэтээн көрөн ылынар.</p>	<p>Байанай диэн кимий? Булчут диэн кимий? Ойуурга хайдах сылдьяхтаахпытый? Байанай кыыллара ханныктарый? Ойуур кыыллара ханна ололлоруй? (куобах, саһыл хороонно, эһэ арҕахха, бөрө дьяамаҕа, тиин маска уо.д.а)</p>	<p>Дьарыкка бэлэмнэни, оџолору турукка бэлэмнээһин: И: Үтүө күнүнэн оџолор! Олоппоско сөпкө олордубут, мин бүгүн олус үөрүннээн туруктаахпын, ол турукпуттан эһиэхэ бэрсиэхпин баҕарабын (хартыына таһааран көрдөрөр, дорооболоһор оџолору кытта чугасыһар, доџордуу буолар). Сүрүн чааһа Слайд презентация: көрүү 1.«Мин аҕам булчут» 2. Ойуур быраабылалара. 3. Байанай оџонньор. Сынньаланна тохтобул: Албын саһыл курдук сыбдыйан хаамабыт Кутгас куобах курдук ойуоккалаан ылабыт Торџон бөрө курдук сүүрэн ылабыт. И: Оџолор истэбит ким эрэ тонсуйар, ааны баран көрөбүт дуо? Аптаах, соһуччу түгэн:</p>	<p>Дьарыкка бэлэмнэни: Иитээччини кытта дорооболоһуу, үөрүннээн турукка кирири. Сүрүн чааһа Слайд презентация: 1.Булчут аҕаларын, эһэлэрин, убаайдарын туһунан кэпсииллэр, кини тугу бултаабытын туһунан сырдаталлар. Булчут диэн кимин ырыталлар. 2. Ойуур сөптөөх, сыһа быраабылаларын кэпсииллэр,ырытыһаллар. 3. Байанай оџонньор диэн кимин ыйытыкка толору толкуйдаан эппиэттииллэр. Сынньаланна тохтобул: Албын саһыл курдук сыбдыйан хаамабыт</p>	<p>Булчут элбэх бултаах буоларын туһугар сириг туһунан аһатыан сөбүй. Ойуур кыыллара туһунан аһылыктаналларый. Ыйыталаһыы, санаа атастаһыы, түмүк оноруу. Т.Е. Сметанин “Мэхээлэчээн булчут сырыыллара” кэпсээнин аабыы, ырытыһыы. Айымнныынан уруһуйдааһын-оџо айар үлэтэ. Булка сыһыаннаах хамсаныылаах оонньуулар.</p>	<p>Байанай уонна булчут диэн кимин билэр. Байанай ойуурун кыылларын араара уөрэннэ. Дьарыкка сана суурээн: Ойуур сөптөөх быраабылаларын кытта билистэ. Булчут диэн кимин, туох дьарыктаабын чинчийдэ, санаа атастаһа, ырытыста.</p>
---	--	--	---	---	---

		<p>И: Оџолор бу тугуй? ким эрэ биһиэхэ аптаах холбука уонна бүк тутуллубут кумааџы ыппыт, эһиги санааџытыгар ким буолуой? холбука таьыгар сурук сыста сылдыар эбит ди болџойон истин “Ойуур иччитэ, булт танарата” ол кимий? саамай сөп маладьыастар Байанай оџонньор биһиэхэ холбука ыппыт арийан көрүн, тоџо арыллыбатый? (эмискэ аудио тыаһыыр Байанай оџонньор саната иһиллэр)</p> <p>Б.О: “Дорооболорун оболор мин Байанай обонньор санаран эрэбин, эһиэхэ анаан аптаах холбукабын ыттым, холбукам мин сорудахтарбын айан картатынан ойуурга айаннаан тийэн барытын сөпкө толордоххутуна арыллыаџа, ситиһини баџарабын”</p>	<p>Кутгас куобах курдук ойуоккалаан ылабыт Торџон бөрө курдук сүүрэн ылабыт.</p> <p>Аптаах, соһуччу түгэн: Иитээччи ыйытыктарыгар бэйэлэрэ токуйдааннар толору эппиэттиллэр.</p> <p>Айан картатынан туһанан айан Тылы(ат туйаџын тыаһын үтүктэн хаамыы) уонна тыынар уорганнары (кыылар түүлэрин үрүү) сайыннарар эрчиллиилэр.</p> <p>КВЕСТ оонһуулар (Байанай оџонньор сорудахтарын карта көмөтүнэн толоруу)</p>		
--	--	--	--	--	--

		<p>И: толкуйдаан оБолор Байанай оБонньор сорудахтарыгар хайдах айаннаан тийэбит? Айан картата ханнаний? Тугунан айанныыбыт диэн ойууламмытый? Атынан айан (ат туйабын тыабын утуктэн төгүрүччү хаамаллар, аара суолга баран иһэн куобах саната иһиллэр куобагы көрсөллөр) ОБолор туох санарарый? Бу тугуй оБолор?куобабы тутан көрүөххүтүн бабарабыт дуо?(Куобах түүтүн тутан көрөллөр,үрэллэр) Куобах түүтэ,хайдах өгнөөбүй? сымнабас түүлээх ду, кытаанах түүлээх ду? Саһыл саната иһиллэр(аудиозапись) Туох санарарый? Саһыл түүтэ хайдах өгнөөбүй? Саһыл түүтэ сымнабас ду кытаанах эбит ду?үрэн көрөбүт. Айаннатан Байанай ойууругар кэллибит</p>	<p>ОБо бабатынан ханнык бабар сорудагы талан, сөбүлээбит дыарыгар баран онорор 1.сорудах: “Ойуур сөптөөх уонна сыһа быраабылаларын тус- туспа сөпкө сыһыар”. 2 сорудах: “Кыылар дыиэлэрин буллартаа” 3 сорудах: Интерактивной оонньуу “Кыылар кутуруктарын сөпкө бул, туруор. “Кыылар паараларын бул” 4 сорудах: «Легонан кыыларга кыстыыр дыиэлэрин тут”.</p>		
--	--	--	---	--	--

		<p>Квест оонньуу. Оҕолору сорудахтары сөпкө толороллорун хонтуроллуур.</p> <p>И: маладьыастар Байанай оҕонньор сорудахтарын барытын толордугут,эһиэхэ махтанан туран аптаах холбукатын арыяр (Оҕолорго Байанай оҕонньортон мэдээл туттарыы)</p> <p>Түмүк: үлэ түмүгүн сыаналааһын, ырытыы, ыйытыктар</p> <p>Бүгүн туох сананы биллигит? , тугу ордук интэриэһиргээтигит?, өссө туох сананы булт, Байанай, кыылар тустарынан билиэххитин баҕарабытый?, тугу уонна тугунан оноруоххутун баҕарабытый аныгыскы дьарыкка эһиги билиэххитин баҕарар былааннытын уруһуйдаан истиэнэбэ ыйыахпыт.</p> <p>Чуумпуруу(релаксация) Муусука тыаһыыр.</p>	<p>Түмүк: Оҕолор тугу онорбуттарын, Байанай ханнык сорудахтарын толорбуттарын кэпсииллэр.</p> <p>Кэлэр дьарыктарыгар тугу билиэхтэрин-көрүөхтэрин баҕаралларын былаанныылар, уруһуйдуулар, иитээччи ыйытыгар толору, чуолкайдык эппиэттииллэр.</p> <p>Релаксация. Муусуканы истэн, чуумпуран олоролор.</p>		
--	--	---	--	--	--

		И: чуумпурабыт, харахпытын симтибит Байанай оБонньор ойуурттан уһуйааммытыгар айанныбыт. Манан биһиги дьарыкпыт түмүктэнэр, барыгытыгар махтал, көрсүөххэ диэри.			
--	--	---	--	--	--